

Халқ сўзи

Ўзбекистон –
келажаги
буюк
давлат

2025 йил — АТРОФ-МУҲИТНИ АСРАШ ВА «ЯШИЛ» ИҚТИСОДИЁТ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2025 йил 21 декабрь, № 268 (9163)

Якшанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ЎЗБЕКИСТОН ВА ЯПОНИЯ: СТРАТЕГИК ШЕРИКЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Япония Бош вазири Санаэ Такаичининг таклифига биноан 18 — 20 декабрь кунлари расмий ташриф билан ушбу мамлакатда бўлди.

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев 20 декабрь куни Токиода “Марказий Осиё + Япония” мулоқотининг биринчи саммитида иштирок этди. Япония Бош вазири Санаэ Такаичи раислигида ўтган тадбирда Қозоғистон Республикаси Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев, Қирғиз Республикаси Президенти Саидир Жапаров, Тожикистон Республикаси Президенти

Эмомали Раҳмон ва Туркменистон Президенти Сердар Бердимухамедов ҳам қатнашди. Кун тартибига мувофиқ, Марказий Осиё давлатлари ва Япония ўртасида “яшил” иқтисодиёт ва барқарор ривожланиш, ўзаро бoғлиқлик ҳамда минтақавий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, инсон ресурсларини ривожлантириш каби устувор соҳаларда ўзаро манфа-

атли ҳамкорликни кенгайтириш истиқболлари муҳокама қилинди. Давлатимиз раҳбари ўз нутқида бундан илҳомланган йил муқаддам айнан Кунчиқар юрт илк бор “Марказий Осиё +” мулоқотининг ташаббускори бўлганини қайд этди. Буюк Ипак йўли давридан ривожлана бошлаган яқин савдо ва маданий алоқалар, ўхшаш анъана ва урф-одатлар, маънавий, маданий ва

оилавий қадриятлар Марказий Осиё ва Япония ўртасида кўп қиррали ҳамкорликни ривожлантириш учун мустаҳкам асос ҳисобланади. — Биз Марказий Осиё мамлакатлари мустақилликка эришганидан кейинги давр мобайнида Япония ишончли ҳамкоримиз бўлиб келаётганини, минтақа ижтимоий-иқтисодий тараққиёти, инфратузилма, саноат ва энергетика

базасини модернизация қилиш, фан ва таълим ҳамда кадрлар салоҳиятини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшаётганини юксак қадрлаймиз. Шу сабабли Марказий Осиё давлатлари Япониянинг минтақа ҳаётида янада кенг ва фаол иштирок этишидан манфаатдор, — деди Шавкат Мирзиёев. Минтақа табиий ресурсларга бойлиги, жаҳондаги транспорт, савдо ва энер-

гетика йўналишлари чорраҳасида жойлашгани, Марказий Осиё мамлакатлари иқтисодиётининг жадал суръатларда ўсаётгани ҳамда бу ерда кечаётган яқинлашиб ва интеграциянинг фаол жараёнилари Япония билан кооперация учун қулай шароит яратмоқда. ➡ 2

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Матбуот хизмати суратлари.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ «МАРКАЗИЙ ОСИЁ + ЯПОНИЯ» БИРИНЧИ САММИТИДАГИ НУТҚИ

Хурматли Бош вазир хоним олиялари! Хурматли делегациялар раҳбарлари! Япония Бош вазири Такаичи хоним олияларига “Марказий Осиё + Япония” биринчи саммити юксак даражада ташкил этилгани, гўзал ва жўшқин Токиода кўрсатилаётган самимий меҳмондўстлик учун билдирилаётган чўқур миннатдорлик сўзларига қўшиламан. Таъкидлашни истардимки, бундан 20 йил муқаддам айнан Кунчиқар юрт илк бор “Марказий Осиё +” мулоқотининг ташаббускори бўлган эди. Ушбу қарор стратегик жиҳатдан нақадар муҳим ва тўғри бўлганини вақтнинг ўзи кўрсатмоқда. Ушбу саммитимиз, ҳеч шубҳасиз, тарихий аҳамиятга эга ва ҳамкорлигимизда янги саҳифа очмоқда.

Бизнинг Япония билан яқин савдо ва маданий алоқаларимиз Буюк Ипак йўли давридан ривожлана бошлаганини қайд этишни истар эдим. Япониянинг қадимий пойтахти Нара шаҳри, Сиз туғилган маскан, хурматли Бош вазир хоним, ушбу йўлдаги энг муҳим марказлардан бири бўлган.

Бизни ўхшаш анъана ва урф-одатлар, маънавий, маданий ва оилавий қадриятлар ҳам яқинлаштириб туради.

Буларнинг барчаси Марказий Осиё ва Япония ўртасида кўп қиррали ҳамкорликни ривожлантириш учун мустаҳкам асос ҳисобланади. Хурматли Такаичи хоним!

Биз Марказий Осиё мамлакатлари мустақилликка эришганидан кейинги давр мобайнида Япония ишончли ҳамкоримиз бўлиб келаётганини, минтақа ижтимоий-иқтисодий тараққиёти, инфратузилма, саноат ва энергетика базасини модернизация қилиш, фан ва таълим ҳамда кадрлар салоҳиятини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшаётганини юксак қадрлаймиз.

Шу сабабли Марказий Осиё давлатлари Япониянинг минтақа ҳаётида янада кенг ва фаол иштирок этишидан манфаатдор. Ва бу борада бизда тақдим этадиган қадриятлар бор.

Минтақамиз табиий ресурсларга бой, жаҳондаги транспорт, савдо ва энергетика йўналишлари чорраҳасида жойлашган. Марказий Осиё мамлакатлари иқтисодиётининг ўсиши 5-6 фоизни ташкил этмоқда ва бу суръат яқин йилларда ҳам сақланиб қолади.

Бугунги кунда минтақада кечаётган яқинлашиб ва интеграциянинг фаол жараёнилари Япония билан кооперация учун қулай шароит яратмоқда.

Хурматли Бош вазир хоним, Марказий Осиё билан стратегик муносабатларни ривожланти-

риш борасидаги қатъий интилишингиз учун яна бир бор миннатдорлик билдираман.

Ишончим комил, биргаликдаги саъй-ҳаракатларимиз билан янги марраларга эришамиз. Донишманд япон халқи айтганидек, “агар кучлар бирлаштирилса, тоғларни ҳам ўз ўрнидан силжитиш мумкин”.

Хурматли делегациялар раҳбарлари!

Бугун мамлакатларимиз ўртасида шерикликни ривожлантириш бўйича илгари сурилган муҳим ташаббусларни тўлиқ қўллаб-қувватлайман.

Ҳамкорлигимизни стратегик муҳим йўналишларда мустаҳкамлашга қаратилган Токио декларацияси қабул қилинганини олқишлайман.

Ўз навбатида, “Марказий Осиё + Япония” форматига ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш бўйича қарашларимизни баён этишни истар эдим.

Биринчидан, саммитларни давлат раҳбарлари даражасида ҳар икки йилда бир марта ўтказишни таклиф этамиз. Бу ҳамкорлигимизга қўшимча кучли туртки бағишлагга хизмат қилади. Навбатдаги бундай учрашувларимиздан бирини Ўзбекистонда қабул қилишга тайёرمىз.

Япониянинг адлия ва ҳуқуқ соҳасида ҳамкорлик бўйича янги доимий механизмини яратиш ва келгуси йили Токиода адлия вазирларининг биринчи учрашувини ташкил этиш борасидаги ташаббусини қўллаб-қувватлаймиз.

Иккинчидан, “Марказий Осиё — Япония 2040” ҳамкорлик стратегиясини ишлаб чиқиш тарафдоримиз.

Ушбу ҳужжатга минтақа мамлакатларининг барқарор ривожланишига қўмаклашиш ва уларни глобал иқтисодий жараёнларга чўқур интеграция қилиш бўйича аниқ дастур ва лойиҳаларни киритиш мумкин бўлади.

Янги ғоя ва тақлифларни ишлаб чиқиш, ҳамкорликнинг кенг қуламли кун тартибини шакллантириш учун мамлакатларимизнинг етакчи таҳлил тузилмалари иштирокида Экспертлар форумини таъсис этиш муҳимдир. Музокара-лар учун платформа тақдим этиш ва форумнинг илк мажлисини келгуси йили Тошкентда чақиритишга тайёرمىз.

Учинчидан, Япония молия институтларининг Марказий Осиёда савдо-иқтисодий ва инвестиция лойиҳаларини қўллаб-қувватлашни кенгайтиришини олқишлаймиз.

Ишонаман: Марказий Осиёнинг бой табиий ва кадрлар ресурсларини Япониянинг саноат ва технология салоҳияти билан бирлаштириб, бир-биримизни тўлдириш ва кучайтириш бўйича самарага эриша оламиз.

Шу муносабат билан Марказий Осиёнинг

инфратузилмалари ва саноатини ривожлантириш инвестиция жамғармасини таъсис этишни таклиф қиламиз. Унинг базасида минтақада йирик инфратузилма лойиҳаларини амалга ошириш учун Япония инвестициялари, технологиялари, муҳандислик стандартлари ва экспортизацияси жалб этишга қаратилган “Сифатли инфратузилма” бўйича дастурни ишга тушириш мумкин.

Шунингдек, Япония технопаркларининг Марказий Осиё тармоғи — саноат кооперацияси, маҳаллийлаштириш ва технологиялар трансферти минтақавий платформасини яратишни таклиф этамиз. Технопарклар тармоғини минтақадаги ҳар бир мамлакатнинг ҳомашё ва саноат соҳасидаги имкониятларидан келиб чиқиб тақсимлаш мумкин.

Тўртинчидан, бугун рақамли трансформация иқтисодий ўсиш ва барқарорликнинг ҳал қилувчи омилга айланиб бормоқда.

Япония компаниялари рақамли иқтисодиёт сегментлари — саноатни автоматлаштириш, робототехника, бошқарувнинг интеллектуал тизимлари, янги авлод булутли ва телекоммуникация платформалари соҳаларида жаҳонда етакчидир.

“Марказий Осиё — Япония” рақамли хаби — рақамли ечимлар, сунъий интеллект, “буюмлар интернет”, киберхавфсизлик ва инновацион иқтисодиёт соҳаларида кўп томонлама ҳамкорлик платформасини яратишни таклиф этамиз.

Бешинчидан, Япония замонавий ва ишончли транспорт инфратузилмасини яратишда катта тажрибага эга бўлиб, минтақада транзит ва логистика тармоғини ривожлантиришда муҳим шериклардан бирига айланиши мумкин.

Биз тезорар поездлар ва автомобиль йўллари бироқ этиш, транспорт йўлакларини рақамлаштириш, аэропортлар ва логистика марказларини қуриш лойиҳаларига Япония инвестициялари, технологиялари ва экспертларининг кўмагини жалб этишдан манфаатдоримиз.

Бу борада Тошкент янги халқаро аэропорти қуришда “Sojitz LLC” компанияси билан муваффақиятли ҳамкорлигимизни таъкидлашни истар эдим.

Олтинчидан, Япония зарарли газларни атмосферага чиқаришни тўлиқ бартараф этишга эришиш борасидаги вазифаларни амалга оширишда жаҳондаги етакчи давлатдир.

Биз Ўзбекистонда захарли газларни чиқаришни 2035 йилга бориб 50 фоизга қисқартириш, 2030 йилгача умумий генерацияда “яшил” энергия улушини 54 фоизга етказишни мақсад қилиб қўйганмиз.

Энергетик ўтиш ва “яшил” энергетикани ривожлантириш бўйича самарали иссиқлик станциялари, қуёш ва шомол энергия қурилмаларини барпо этиш, когенерация, йўқотишларни қисқартириш, зарарли газларни ушлаб қолтиш ва фойдаланиш технологияларини жорий этиш каби аниқ лойиҳаларни биргаликда ишлаб чиқишни таклиф этамиз.

Тошкентда Қайта тикланадиган энергетика соҳасида мутахассисларни тайёрлаш бўйича минтақавий марказни ташкил этиш таклифини илгари сураимиз.

Еттинчидан, мамлакатларимиз томонидан қабул қилинган Марказий Осиё учун “Яшил кун тартиби” минтақавий дастурини амалга оширишда ўзаро ҳамкорликни чуқурлаштиришни муҳим деб ҳисоблаймиз. Ушбу дастур Япониянинг “Яшил трансформация” ташаббуси билан уйғундир.

Минтақада ҳаво сифатини яхшилаш бўйича атмосферага чиқарилаётган газларни мониторинг қилиш, фильтрлаш ва қамайтириш, аҳоли учун янада барқарор ва хавфсиз экологик муҳитни яратиш учун илғор ечимларни қўллашга қаратилган қўшма дастурни ишга тушириш, Иқлим ўзгариши билан курашиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида, Оролбўйи экологик муаммоларини ҳал қилишга қўмаклашиш ва сувни тежайдиган технологияларни жорий этиш бўйича лойиҳаларни қамраб оладиган қўшма ҳаракатлар дастурини қабул қилиш, Мулоқот доирасида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш идоралари раҳбарларининг янги шаклдаги учрашувларини ташкил этишни таклиф этамиз.

Саккизинчидан, Япониянинг сейсмик хавфсизлик соҳасидаги улкан тажрибасини ҳисобга олиб, Сейсмик барқарорликни баҳолаш ва ошириш бўйича қўшма дастурни ишга тушириш тарафдоримиз.

Мақсад — япон экспертларини жалб этган ҳолда Марказий Осиёнинг йирик шаҳарларини комплекс сейсмик текширувдан ўтказиш, сейсмик барқарорликни ошириш юзасидан “йўл хариталари”ни ишлаб чиқиш, Япония модели асосида олдиндан оғохлантириш тизимларини ишга туширишдир.

Тошкент шаҳрида Япония стандартлари ва протоколлари бўйича муҳандислар, архитекторлар, қўтқарув хизматларини тайёрлаш учун Минтақавий малака ошириш марказини очишни таклиф этамиз.

Тўққизинчидан, Япониянинг таълим ва ма-лакали кадрлар тайёрлаш соҳасидаги кўмагини юксак баҳолаймиз. Таълим, илмий ва академик алмашувларни бундан буюн ҳам кенгайтира-миз ва қўллаб-қувватлаймиз.

Ўзбекистонда келгуси йили “Марказий Осиё + Япония” форматига таълим вазирларининг биринчи йиғилишини, шунингдек, минтақадаги етакчи университетлар ректорларининг илк форумини ўтказишни таклиф этамиз.

Ёшлар ҳамжамиятлари ўртасида узоқ муддатли алоқаларни шакллантириш, уларнинг ижодий, технологик ва профессионал салоҳиятини ривожлантиришга қаратилган Ёшларни ривожлантириш минтақавий тармок дастурларини қабул қилиш тарафдоримиз.

Маданият, санъат ва туризм фестивалларини доимий ўтказиб бориш халқларимиз ўртасида дўстона алоқаларни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Осакадаги “ЭКСПО” Бутунжаҳон кўрғазмасида Ўзбекистон павильони Олтин мукофотга сазовор бўлганини мамнуният билан қайд этишни истар эдим. Биз бундай тадбирларда бундан буюн ҳам фаол иштирок эта-миз.

Хурматли саммит иштирокчилари! Бизнинг учрашувимиз жаҳон сиёсатида жиддий ўзгаришлар кечаётган, геосиёсий зиддиятлар кучаяётган ва йирик давлатлар ўртасида ўзаро ишонч заифлашаётган даврда ўтмоқда.

Бундай шароитда тинчликни сақлаш ва барқарорликни мустаҳкамлаш йўлидаги саъй-ҳаракатларимизни бирлаштириш алоҳида аҳамиятга эгадир.

Афғонистонда ўзаро ҳамкорлигимизнинг яна бир муҳим йўналиши бўлиб қолмоқда. Уни тинч, барқарор ва бунёдкор ривожланиш сари бораётган мамлакат сифатида кўриш борасидаги бизнинг интилишларимиз яқдидир.

Афғон халқини қўллаб-қувватлаш бўйича кўп йиллардан буюн етакчи донор ва шерик мамлакатлар қаторида бўлиб келаётган Япониянинг изчил позициясини юксак баҳолай-миз.

Ишончим комилки, бизнинг биргаликдаги ҳаракатларимиз ва умумий ҳиссамиз ушбу мамлакат аҳолиси турмуш даражасини яхшилаш, ижтимоий-иқтисодий ва инфратузилмaviй ривожланиш, шунингдек, Афғонистонни минтақавий иқтисодий лойиҳаларга фаол жалб этишга хизмат қилади.

Хурматли дўстлар! Сўзининг якунида кун тартибидаги барча масалалар бўйича қарорларни қўллаб-қувватлашимиз билдираман.

Аминманки, бугун илгари сурилган ташаббусларнинг рўёбга чиқарилиши мулоқотимиз ривожига амалий ҳисса қўшади, мамлакатларимиз ва халқларимиз фаровонлиги йўлидаги ҳамкорликнинг салмоқли салоҳиятидан унумли фойдаланишга хизмат қилади.

